

dolenjski kras

BILTEN 96

jamarski klub Novo mesto

VSEBINA

Zdravko Bučar	Poročilo o delu kluba v letu 1996	3
Borivoj Ladišić	Akcije v letu 1996	5
Borivoj Ladišić	Poročilo o delu katastra v letu 1996	6
Tanja Luzar	Kanin 1996	8
Miha Rukše	Kaščica	10
Andrej Gašperič	Raziskovanja v Kostanjeviški jami v letu 1996	11
Borivoj Ladišić	Kataster v obdobju 1979 - 1996	14
Andrej Hudoklin	Polhi v jamah	16

BILTEN 96

Izdal in založil Jamarski klub Novo mesto
Uredila in izvedla Andrej Hudoklin in Marko Pršina
Letnik: VIII
Naklada: 60 izvodov
Novo mesto, marec 1997

POROČILO O DELU KLUBA V LETU 1996

Ponovno je pred nami letni pregled dela, ki nam kaže rezultate našega truda v minulem letu. Delo je usklajeval upravni odbor v isti zasedbi kot preteklo leto, pri čemer še vedno nismo imeli gospodarja.

Raziskovalna dejavnost. Uporaba nove tehnike pri prebijanju ožin je v minulem letu pripeljala do jamarsko najpomembnejšega odkritja na Dolenjskem. Nadaljevanje Kostanjeviške jame je bilo medijsko zelo odmevno (kako je do njega prišlo, lahko preberete v posebnem pripevku), manj znano, vendar zelo pomembno je tudi nadaljevanje v breznu Kaščica ter odprtje brezna pri Smolenji vasi. Žal pa trdo delo ni prineslo rezultatov v breznu Greznica.

Seveda smo raziskovali tudi na Kaninu, kjer se je izkazalo, da je en teden v letu premalo za pomembnejša odkritja. V zimskem času smo sodelovali pri raziskavah v Mali Boki.

Tudi lani smo nadaljevali s spremljanjem netopirjev v njihovih podzemskih bivališčih ter z zapolnjevanjem vrzeli v katastru z raziskovanjem jam in brezen plitvega krasa Dolenjske in Bele krajine.

Izobraževalna in promocijska dejavnost. Po dolгих letih smo v lanskem letu ponovno pripravili tečaj za mlajše jamarje. S petkovimi teoretičnimi predavanji in nedeljskimi eskurzijami smo vsak teden privabili več tečajnikov, tako da jih je bilo po dveh mesecih že osem. Andrej Gašperič, Jože Krivic, Božidar Mejak, Milan Eržen, Simon Krištof, Matjaž Nahtigal, Janez Mežnar in Lojze Bevc so nato tudi opravili tečaj za mlajšega jamarja.

S skupinskim delom pri merjenju novih delov v Kostanjeviški jami smo izobrazili nekaj novih merilcev iz obeh sodelujočih klubov.

Leto velikih odkritij je pomenilo tudi stalno prisotnost v medijih, ki je doseglo vrhunec ob promociji novih delov Kostanjeviške jame.

Naravovarstvena dejavnost. V septembru smo pripravili demonstracijsko čiščenje Kotarjeve prepadne, ki smo jo morali očistiti kar sami, saj ni bilo nikakršnega odziva javnosti. Iz brezna smo izvlekli večje količine odpadkov in doživeli medijsko poučevanje o naši naivnosti.

Razmnožili in razdelili smo video *kaseto Kotarjeva prepadna ali žalosten vsakdan dolenjskih jam*, ki smo jo posneli predlani.

Delo reševalne skupine. Jamarska reševalna skupina Dolenjske in Bele krajine se je morala v minulem letu prvič preizkusiti pri reševanju nedeljskega jamarja, ki je pri nestrokovnem obisku brezna padel in se poškodoval. Za uspešno delo so se člani usposabljali na vajah JRS, nova znanja pa so uporabili tudi pri raziskovanju jam.

Klubska dejavnost. Pripravili smo letni občni zbor, izdali Bilten 95, imeli tri sestanke upravnega odbora in se ob petkih srečevali na klubskih sestankih.

Obnovili smo klubski znak in začeli s spreminjanjem celostne podobe kluba.

Dvakrat so nas poklicali na interventno čiščenje silosa v Krko Novoterm.

Sodelovali smo na 16. dolenskem jamarskem taboru, ki ga je pripravil črnomaljski klub v sodelovanju z jamarji iz Semiča pri jami Malikovec. Na taboru smo organizirali izpite za mlajše jamarje, na katere so se poleg naših članov prijavili tudi kandidati iz Semiča, Črnomlja in Kostanjevice.

Udeležili smo se 20. srečanja Slovenskih jamarjev v Ribnici, kjer je bil tudi občni zbor JZS, na katerem je bil Miha Rukše ponovno izvoljen za člana predsedstva JZS.

Na prošnjo Nedeljskega dnevnika smo v Veliko vratnico skupaj z jamarji JD Železničar peljali branko podlistka Zlata ribica.

Nakup opreme. Nakupili smo tudi nekaj nove opreme, pri čemer so najpomembnejši agregat za polnjenje akumulatorjev, karbid za naslednji dve leti, čelade, karbidke in tehnično opremo za izvedbo tečaja. Nabavili smo pisalno mizo, omaro, barvni tiskalnik in CD pogon za računalnik.

Zaključek. Minulo leto je prineslo klubu nov zagon, saj smo imeli srečno roko pri organiziranju tečaja, s katerim smo dobili nekaj novih zagnanih jamarjev, ob tem pa smo vzpodbudil tudi delo starih članov. Raziskovalni uspehi niso plod naključnih odkritij, ampak trdega dela najbolj zagnanih članov na čelu z Mihom.

Predsednik
Zdravko Bučar

Vaja reševalne skupine

AKCIJE V LETU 1996

V letu 1996 smo opravili 78 akcij. Po številu izstopajo raziskovalne akcije, med katere štejem tudi akcije kopanja v jamah in raziskave netopirjev. Nekoliko manj je bilo oglednih in merilnih akcij. Imeli smo tudi več terenskih akcij na območju Kanina, Radohe in Kočevskega Roga. Omeniti je treba tudi izobraževanje novih članov in vaje reševalne skupine.

Pregled akcij (skupaj 78)

raziskovalne	17	terenske	6
biološke	15	snemalni	2
ogledne	12	zbori in tabori	2
raziskovalno-merilne	7	merilna	1
vaje reševalne skupine	7	potapljaška	1
izobraževalne	7	očiščevalna	1

Opravili smo 56 akcij na katerih smo obiskali ali raziskovali jame, 21 akcij pa je imelo drug značaj. Taka razdelitev je smiselna tudi zaradi določanja števila obiskanih jam na posameznih ekskurzijah. Posamezne jame smo obiskali tudi večkrat, Kaščico celo devetkrat, Kostanjeviško jamo sedemkrat, Brezno na Mali Cikavi štirikrat ter Luknjo in Greznico trikrat.

Statistika akcij

akcije	78	udeleženci	26
ekskurzije	56	udeležba na vseh akcijah	270
objekti	50	udeleženci na akcijo	3,4
obiski	80	udeležba na ekskurzijo	143
objekti na ekskurzijo	1,3	udeleženci na ekskurzijo	2,5

Akcij se je udeležilo 26 članov ter večje število jamarjev iz drugih klubov, biologov, družinskih članov in simpatizerjev.

Seznam udeležencev (skupaj 270)

Miha Rukše	40	Jože Krivic	7
Tanja Luzar	33	Irena Podbevšek	5
Igor Nose	27	Borivoj Ladišić	5
Andrej Gašperič	24	Anton Tramte	3
Andrej Hudoklin	22	Anton Hrovat	3
Marko Pavlin	17	Rok Golob	2
Božidar Mejak	15	Miha Drašler	2
Silvo Kristan	13	Marko Pršina	2
Simon Krištof	9	Tomaž Bukovec	2
Matjaž Nahtigal	8	Egidij Železnik	2
Milan Eržen	8	Janez Mežnar	2
Zdravko Bučar	7	Bogomir Humar	1
Alojz Bevc	7	Peter Bevc	1

Borivoj Ladišić

POROČILO O DELU KATASTRA V LETU 1996

Iz poročila o akcijah v minulem letu je razvidno, da smo 80-krat obiskali različne kraške objekte, dejansko število prispelih zapisnikov pa je bistveno manjše, ker večina obiskov ni bila dokumentirana. Izdelanih je bilo le 28 zapisnikov (9 A, 19 B). Andrej je več obiskov v isto jamo združil v en sam zapisnik, tako je z zapisniki zabeleženo 36 obiskov jam. Ker je bilo med nedokumentiranimi obiski veliko zanimivih odkritij, s številom prispelih zapisnikov ne moremo biti zadovoljni.

Registrirali smo 6 novih jam. Zdravko je oddal zapisnika z načrti za Brezno 4 in Brezno 6 ob Jazbec cesti v Kočevkem Rogu, ki sta bili raziskani že leta 1985. Andrej je registriral Medvedovo jamo na Pečki, sam pa sem raziskal in dokumentiral Jamo pri Primskovem in Zgornjo Jurčkovo jamo na osamelem krasu pri Primskovem ter Brezno na Rklju na Radulji. Izdelal sem tudi zapisnika za dve slabše dokumentirani jami: Jamo v Poljani ali Spodnjo Jurčkovo jamo pri Primskovem ter Brezno 2 na Plešivici v Beli krajini. S tečajniki sem izmeril tudi Marovško zijalko, ker je imela pomanjkljiv zapisnik. Omeniti je treba tudi več dopolnilnih zapisnikov o opazovanjih netopirjev, ki jih je napisal Andrej.

zapisnikar	A	E	B	EE	T	D	točke
Borivoj Ladišić	6	7	2	6	6	2	48
Andrej Hudoklin	1	1	14		1	1	21
Zdravko Bučar	2	2	1		1		12
Miha Rukše			2				2
Marko Pavlin			1				1
skupaj	9	10	20	6	8	3	84

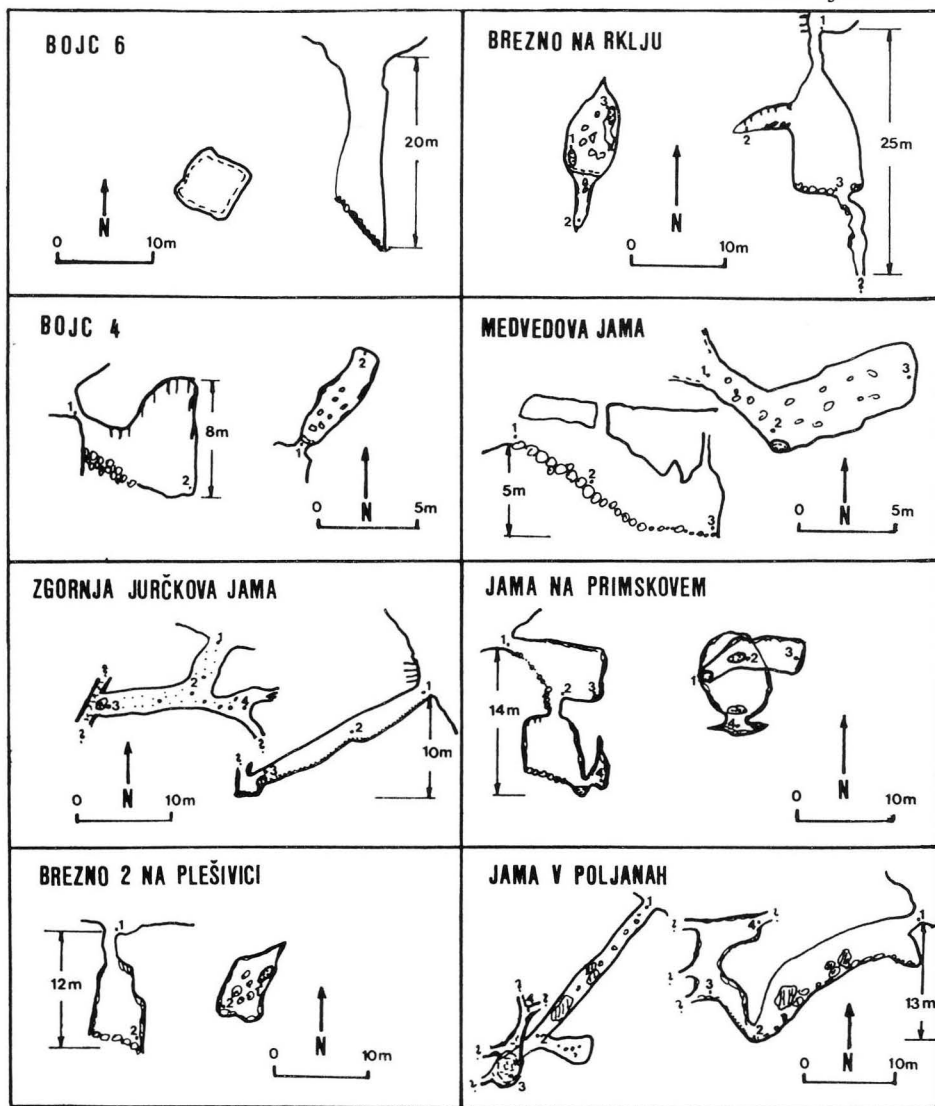
Novo raziskani objekti

- 1. Brezno ob Jazbec cesti 4**, Kočevki Rog; brezno z jamo, 10/8 m (dolžina / globina)
raziskali: Marko Pršina, Ivan Lukšič, Gorazd Medle, Zdravko Bučar
zapisnik in načrt: Zdravko Bučar
- 2. Brezno ob Jazbec cesti 6**, Kočevki Rog; brezno, 5/20 m
raziskali: Marko Pršina, Ivan Lukšič, Gorazd Medle, Zdravko Bučar
zapisnik in načrt: Zdravko Bučar
- 3. Medvedova jama**, Kočevski Rog, udorna jama, 11/7 m
raziskala: Slavko Polak in Andrej Hudoklin
zapisnik in načrt: Andrej Hudoklin
- 4. Zgornja Jurčkova jama**, Poljane, Litija; poševna jama, 18/10 m
raziskala: Irena Podbevšek, Borivoj Ladišić
zapisnik in načrt: Borivoj Ladišić
- 5. Jama na Primskovem**, Primskovo, Litija; jama z breznom, 18/14 m
raziskala: Irena Podbevšek, Borivoj Ladišić
zapisnik in načrt: Borivoj Ladišić
- 6. Brezno na Rklju**, Sela pri Štravberku, Novo mesto; brezno, 15/25 m
raziskala: Irena Podbevšek, Borivoj Ladišić
zapisnik in načrt: Borivoj Ladišić

Prvopristopni zapisniki o jamah s katastrsko številko:

7. *Jama v Poljanah, Spodnja Jurčkova jama*, Poljane, Litija; poševna jama, 23/13 m
raziskala: Irena Podbevšek, Borivoj Ladišić
zapisnik in načrt: Borivoj Ladišić
8. *Brezno 2 na Plešivici*, Dolenjci, Črnomelj; brezno, 6/12 m
raziskala: Irena Podbevšek, Borivoj Ladišić
zapisnik in načrt: Borivoj Ladišić

Borivoj Ladišić

KANIN 1996

Zgodnjega jutra 28. julija 1996 so bile ulice v Bovcu še prazne, le sedmerica Dolenjcev je stala sredi mesta in strmela v vrhove, ki jih je že obsevalo sonce. "Kaj, tja gor gremo?" so spraševali "Trebelani" in požirali slino. "Ja, ja, fantje le pogumno, tam gori je raj!" smo jih spodbujali tisti, ki smo že bili na Kaninu. Kabinska žičnica, v kateri smo eni uživali bolj, drugi manj, nas je skupaj s težko prtljago prepeljala do D postaje. Sedaj se je prava avantura šele začela. Vso prtljago je bilo treba odnesti v bivak. Bilo je mučno, pa vendar - pravi Dolenjci se ne dajo. Kar kmalu smo prispeli na cilj. Bili smo pošteno utrujeni, zato smo se vsi strinjali, da danes ne bomo obiskali nobenega brezna. Obilno smo se najedli, uredili bivak, tako da bi se mu sedaj že lahko reklo "hotel A kategorije." Ostalo nam je še nekaj časa, zato smo odšli na obhod po bližnjih vrhovih. Našli smo nekaj novih vhodov, za desert pa še razbitine vojaškega letala, ki je tam strmoglavilo med drugo svetovno vojno. Ko smo se vrnil v bivak, je bila že noč...

Naslednji dan smo se odločili, da bomo Miha Rukše, Igor Nose, Andrej Gašperič in jaz obiskali brezno NM4. To je brezno, ki smo ga že obiskali, vendar samo do globine 50 metrov. Ustavila nas je ožina, s katero smo se spopadli sedaj. Po širjenju nam je uspelo in že smo bili v novem breznu. Spustili smo se še cca 50 metrov nižje in spet naleteli na ožino. "Škoda!" smo si dejali in se razočarani pognali proti površju. Zunaj je še vedno sijalo sonce in nihče nam ne bi mogel preprečiti nekajurnega sprehoda. Spet smo našli nekaj zanimivih vhodov. Še posebej je bil zanimiv tisti, ki ga je našel Igor. In ker nam radovednost ni dala miru, smo se odločili, da ga naslednji dan obiščemo.

30. julija nam je bilo vreme naklonjeno kot še nikoli. Spet sonce. Brez oblačka. "Vstani!" smo govorili drug drugemu, pa čeprav se nobenemu ni ljubilo iz tople spalke. Pa vendar smo približno ob 10. uri "že" zapustili bivak. Trebelani - Frenk Mejak, Milan Eržen in Egidij Železnik - so se spustili v dolino. Raje peš kot z žičnico. "Je bolj varno," je rekel Frenk. Kondicije so imeli dovolj, saj so že dva dni osvajali vrhove po Kaninu. Ostali smo obiskali včerajšnje "Nosekovo brezno", kot smo ga poimenovali. Že vhod se nam je zdel drugačen od drugih. Stena je bila krušljiva, vlažna, zrak pa zelo hladen. Vsak je potihem upal, da brezna še ne bo konec. Po približno 50 metrih se je končal z večjimi skalami, ki so zarušile nadaljevanje. Našli smo sicer manjšo odprtino, ki pa bi jo bilo treba razširiti.

To smo storili že naslednji dan, ko smo ga ponovno obiskali. Z rokami, špico in kladivom so fantje razširili ožino in prišli skozi. Sledilo je manjše brezno, pa spet ožina. Ko bi bilo le enkrat konec teh ožin, ki so se ponavljale spet in spet. Brezno smo še izmerili in ga zapustili. Po oddihu in kosilu sta se Igor in Andrej

povzpela na Laško planjo, Miha in jaz pa sva določila lokacije vseh dosedaj raziskanih jam.

1. avgust, predzadnji dan na Kaninu." Čim bolje ga bo treba izkoristiti", smo si dejali in to smo tudi storili. Obiskali smo naš še vedno največji up, Podgorko. Širili smo meander na globini 160 metrov. In če bi imeli na voljo še kakšen dan več, bi gotovo prišli skozi. Tako pa bomo morali brezno še obiskati. In z veseljem ga bomo. "Čast in slava Podgorki!" Ta dan smo imeli še eno težko nalogo - odnesti nekaj tovora do D postaje kabinske žičnice. Bilo ga je kar dosti in bil je težak, še posebno agregat. Tako smo si olajšali naslednji dan in se še pred nočjo vrnili v bivak.

2. avgust, dan slovesa. Nikomur se ni mudilo, nihče si ni želel v dolino. Pa kaj, ko mora tako biti. Vsega lepega je enkrat konec. Pospravili smo bivak, se še enkrat ozrli proti goram in odšli. Prispeli smo v dolino. V Bovcu smo začutili vonj po avtomobilih in zaslišal se je vrvež množic turistov. Bilo je, kot bi nas časovni stroj spet vrnil v sedanjost.

Tanja Luzar

Med svetlobo in temo na Kaninu

KAŠČICA

30. marec 1988. Prvič obiščem jamo Kaščica. To ni navadna jama, globoka je 110 metrov, bogata s kapniškim okrasjem, v dvorani so mala jezera, sigovi slapovi in velika kupola, ki spominja na človeško lobanjo. Narava je bila radodarna in je ustvarila podzemski raj. Bil sem na začetku moje jamarske poti, še brez velikih izkušenj in v jami si takrat niti nisem ogledal vseh raziskanih delov.

12. maj 1996. Osem let kasneje se ob ponovnem obisku Kaščice spustim v Brezno treh in pridem do konca raziskanega brezna, na dnu je jezerce ujete bistre vode. Na načrtu je postavljen vprašaj v smeri kamina, voda pa odteka v ozek meander, ki je bil za jamerje neprehoden. Iz razpoke prihaja rahel prepih, ki se ob večjem pretoku vode močno poveča. Odločili smo se, da poizkusimo razširiti ožino. Uspeh te akcije je bil majhen, saj trdoživa skala ni popustila. Pet mesecev kasneje, z novimi izkušnjami širjenja ožin, je bil pri prebijanju ožin opazen napredek. Vsaka naslednja akcija naj bi bila uspešna, saj si nadvse želimo priti skozi trdovratno ožino. Potrebno je bilo še pet resnih akcij in veliko trdega dela, da smo razširili ožino, ki je postala preprehodna za jamarje. Zadnja akcija, v kateri smo prišli skozi ožino, mi je ostala najbolj v spominu.

29. novembe 1996. S Silvom Kristanom v globokem snegu, 90 cm in več, pregaziva kilometer in pol poti do jame. Iz brezna se dviguje megla, zunanja temperatura je bila okoli -15 stopinj. Hitro se spustiva v brezno, kjer je toplo in suho. Potrebno je še nekaj ur dela in prehod se odpre. Pogledava novi del jame, vendar raziskovanja ne nadaljujeva, saj nimava potrebne opreme za nadaljevanje in daljše bivanje v jami. Srečna se vrneva iz jame, pot do avtomobilov prehodiva v 45 minutah ali dvakrat hitreje kot do jame. Zunaj je jasna zimska noč, kljub mrazu je pri srcu toplo in težko pričakujeva naslednjo akcijo.

27. december 1996. Zadnja akcija v iztekajočem se letu. Obiščemo Kaščico, da raziščemo nove dele jame. Prvič je človek vstopil v te nove in čudovite dele podzemlja. Najprej nas dočaka manjše jezero in nato brezno, katerega dno prekriva globoka voda. Na robu jezera je ožina, ki pelje dalje v podzemlje in iziva našo voljo in željo za odkrivanjem neodkritega podzemlja.

Gotovo to ni bil zadnji obisk v jami, nadaljevanje veliko obeta.

Opomba: V letu 1996 smo obiskali jamo devetkrat: 5. in 12. maja, 13., 19. in 27. oktobra, 3., 10. in 29. novembra ter 27. decembra. Na akcijah smo sodelovali: Rukše Miha 8x, Robek Mirko 6x, Luzar Tanja 5x, Gašperič Andrej 5x, Kristan Silvo 4x, Nose Igor 3x, Horvatin Renata 2x, Pavlin Marko 1x.

Rukše Miha

RAZISKOVANJA V KOSTANJEVIŠKI JAMI V LETU 1996

V petek, 22. novembra.1996, smo se na sestanku dogovorili, da zaradi slabega vremena ne gremo v Kaščico v Beli krajini, ampak v Kostanjeviško jamo. Širili naj bi ožino, ki naj bi nas mogoče pripeljala v nove, še neraziskane dele jame. V nedeljo, 24. novembra, ob 8.00 uri zjutraj smo se dobili v jamarškem domu. Ob toplem čaju smo se dogovorili, kaj bomo vzeli s seboj in okoli devete ure smo odšli v jamo Tanja Luzar, Miha Rukše, Igor Nose in jaz. Ko smo prišli do ožine, je Miha začel prebijati ožino. Ko se je utrudil, sem ga zamenjal in po približno 20 minutah prebil ožino. Prišel sem v manjšo dvoranico, za mano sta že prišla Miha in Tanja, Igor je odšel v Črni rov in se vrnil, ko smo se že vračali. Šli smo naprej nekaj deset metrov, prišli do križišča treh rogov in šli naprej. Ker smo videli, da se rov še nadaljuje, smo se odločili, da gremo najprej v dom na malico.

V domu smo veseli pripovedovali, da se jama nadaljuje, vendar nas ni nihče preveč resno jemal, verjetno zato, ker nam je šlo od veselja preveč na smeh. Še najmanj nam je verjel predsednik kostanjeviškega kluba Brane Čuk. Po malici sta se nam pridružila še kostanjeviška jamarja Miro Robek in Iztok Bizjak. Prišli smo do prebite ožine in vstopili v nove dele jame. Šli smo naprej in se na križišču rogov razdelili v dve skupini. Prva skupina - Miha, Igor in Miro - so šli po "glavnem rovu" naprej, druga skupina - Tanja, Iztok in jaz pa smo pregledovali "stranske rove". Ugotovili smo, da gre en rov nazaj, drugi pa se zaključí z ožino, kjer je možno nadaljevanje. Ob čakanju na prvo skupino smo postali nervozni. Klicali smo jih in čakali, vendar ni jih bilo od nikoder. Odšli smo za njimi. Prišli smo do ozkega kamina in se prerinili v malo večji prostorček. Za mano je šel Iztok, vendar se je po nekaj metrih odločil, da naju bo počakal. S Tanjo sva se počasi prebijala skozi ožine po sledovih prve skupine. V malo večji "sobici" je šla Tanja naprej, jaz pa sem čakal v ožini. Že po nekaj metrih je Tanja zaslišala vpitje v rovu pred sabo, zato me je poklicala. Z muko sem se vrgel v naslednje ožine in po nekaj deset metrih zagledal "temo". V njej so sedeli na malo višji skali Igor, Miha in Miro, pod njimi pa je stala Tanja in vsi so veselo vriskali. Ko sem stopil iz rova, sem bil presenečen, saj se je pred mano odprla velika dvorana. S Tanjo sva začela spraševati, kaj je naprej, pa so fantje rekli: "Tega se ne da povedati, to je treba videti. Ni besed za opis." In tako je bil Miro za najinega vodiča. Hodili smo po velikih dvoranah, ki so bile "pregrajene" z manjšimi prehodi. Spraševala sva Mira, kje se pot konča, on pa nama je odgovarjal, da naj še počakava, da to ni še nič. Po nekaj sto metrih smo prišli do brezna, pod katerim je bilo jezero. Zaradi slabe luči smo ga lahko bolj slišali kot videli. Polni veselja smo si podajali roke, se objemali in vzklikali.

Nášega veselja se skoraj ne da opisati, saj je bilo to eno večjih odkritij v zgodovini novomeških in kostanjeviških jamarjev. Kaj takega se zgodi na nekaj deset ali celo sto let. Počasi smo se vračali in se pogovarjali o naslednjih akcijah in morebitnih novih rovih. Ko smo se v domu preoblekli, smo šli na zaslužen večerjo, kjer se nam je pridružil še predsednik kostanjeviškega kluba Brane Čuk. Ta je še vedno dvomil o naših odkritjih.

Dogovorili smo se za naslednjo akcijo. Naslednjo nedeljo, 29. novembra, je prišlo 20 jamarjev. Razdelili smo se v štiri skupine. Vsaka je imela določen poligon, ki ga je morala izmeriti in označiti z merilnimi točkami. V naši skupini smo bili: Miro Robek, Brane Čuk, Miha Rukše in jaz. Imeli smo nalogo, da se spustimo v brezno na koncu in s čolnoma pregledamo jezero ter ga izmerimo. Prvi je šel Miha, za njim jaz, potem Brane in zadnji Miro s fotografsko opremo. Ostali so nam spustili čolna in raziskovanje vodnega rova se je začelo. Izmerili smo jezero in stranski rov v smeri proti toku podzemske reke. Kamorkoli si pogledal, je bilo blato, tudi na stropu. Prišli smo do stene, ki se je nadaljevala s kaminom, zato smo morali raziskovanje zaključiti.

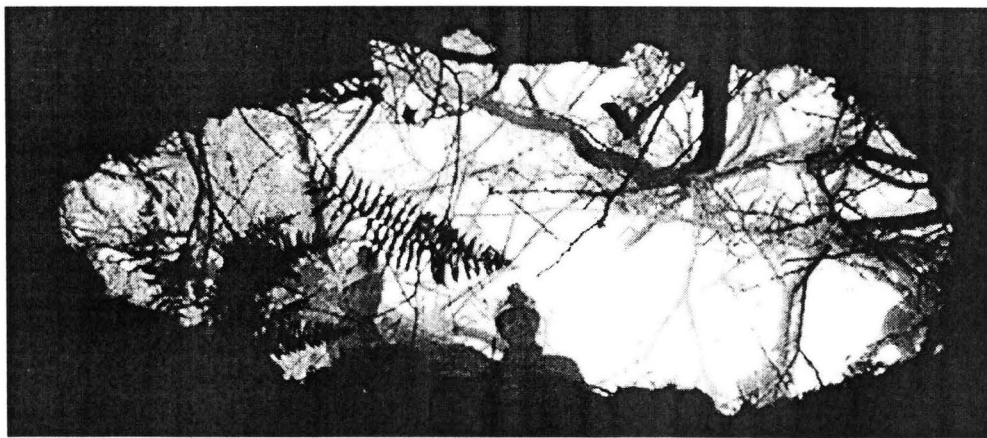
Čez en teden (5. december) smo bili ponovno v jami. Razdelili smo se v dve skupini; prva je pregledala stranski rov in odkrila nadaljevanje v približni dolžini 200 metrov. Pomagati so si morali s čolni, saj so jih ovirala kar 4 jezerca, resda manjša, vendar tolikšna, da brez čolna ni šlo. V drugi skupini smo bili Tanja Luzar, Brane Čuk, Gregor Čuk, Jože Mohar in jaz z nalogo, da preplezamo steno in kamin, kjer smo se zadnjič ustavili. Takoj so se začele težave - kako priti po gladki in blatni steni v kamin? Rešitev je bila malo čudna vendar učinkovita. Po "ravbarskih" lestvah smo Gregorju pomagali "nadstropje" višje; od tu nam je vrgel vrv, po kateri sva s Tanjo prišla do njega in ugotovila, da to še ni konec in da bo treba še plezati. V steno sem zabil svedrovec, pritrdil vrv in se privezal nanjo za vsak slučaj, da ne bi ob zdrsu "priletel" na Braneta in Jožeta, ki sta bila kakih 10 metrov niže. Počasi sem napredoval in po približno petih metrih zabil drug svedrovec. Z nekaj strahu in težavami sem se prebil do "okenca" in se potegnil višje na varno, kjer sem si lahko malo odpočil in oddahnil. Razgledal sem se po nadaljevanju in ugotovil, da se spolzka stena navzgor nadaljuje še kakih deset metrov. Ko sem tako ležal v blatu in gledal kakih 15 metrov niže Tanjo in Gregorja ter še kakih 10 metrov niže Braneta in Jožeta, sem sklenil "dost je tega" in se počasi in s še večjim strahom vračal nazaj. Z večjim strahom pa zato, ker sem steno za sabo "razopremil" in sem bil varovan nekaj metrov niže. Srečno sem prispel nazaj. Vsi trije smo se vrnili do Braneta in Jožeta, ki sta spodaj odkopala z blatom zasuto ožino, v kateri smo slišali manjši slap. Skupaj smo pomalicali in se vrnili v dom.

12. novembra smo se četrtrič podali v jamo. Pregledali smo nekaj stranskih rogov in prišli do zanimivih ugotovitev. Sodelovalo je 9 jamarjev, razdeljenih v tri skupine. V naši skupini smo bili Igor Nose, Gregor Čuk in jaz, kasneje se je k nam priključil še Marko Pavlin iz tretje skupine. Našli smo stranski rov, ki se je končal z 8 metrsim breznom. Po vrvi sem vanj spustil Igorja, ki ga je preiskal. Ko se je kmalu za tem priključil še Marko, smo izmerili stranski rov, ki je vodil do brezna. Po malici se je vrnil Igor in nam povedal, da je v breznu že merilna točka iz prejšnje akcije in sicer v tistem rovu, ki je bil do sedaj dostopen samo s čolnom. Ker se mu ni ljubilo počakati, da bi pomalicali, je znova izginil v rovih. Čez približno uro se je prikazal v zgornji dvorani ves blaten in povedal, da je sicer mogoče priti v gornjo dvorano brez vrvi, le da je mestoma zelo ozko in težko. Ko se je vrnil še Miha s svojo skupino, smo izmerili tudi dvorano nad glavno dvorano in del rogov, ki so speljani iz te dvorane. Ugotovili smo, da je veliko stranskih rogov, ki vodijo nazaj v dvorano. Akcijo smo zaključili z obilnejšo malico v Jamarskem domu.

19. novembra se nas je zbralo sedem. Prva skupina se je spustila v brezno po lestvah in izmerila še neizmerjen del rova. V tej skupini so bili Anton Tramte, Silvo Kristan, Gregor Čuk in Renata Horvatin. V drugi skupini pa smo bili Miro Robek, Marko Pavlin in jaz. Šli smo v Črni rov in poskusili s prebijanjem ožine, ki je bilo le delno uspešno. Uspelo nam je namreč razširiti del ožine, vendar je še precej dela ostalo za drugič, predvidoma še za dve akciji ali več. Po zaključku akcije v domu nam je prva skupina povedala, da so nas slišali v rovu, ki vodi iz brezna. Torej se obeta še ena povezava in tudi precejšnja bližnjica.

Iz vseh akcij se vidi, da je sodelovanje med kluboma obrodilo sadove, saj bi bilo brez skupnega načrtovanja akcij opravljenega dela gotovo manj.

Andrej Gašperič

KATASTER V OBDOBJU 1979 - 1996

Že v Dolenjskem krasu 3, ki smo ga izdali leta 1992, sem podal podatke o akcijah in katastru med leti 1979 in 1991. Menim, da je prav, da po petletnem obdobju ponovno predstavim podatke o prispelih zapisnikih in njihovih avtorjih. Ker gre za nadaljevanje podobne tabele kot v Dolejskem krasu 3, sem za primerjavo vanjo vnesel tudi podatke za prejšnje obdobje.

Leto	A	E	B	EE	T	F	D	skupaj
1979 -1991	236	242	319	19	42	10	2	870
1992	12	12	18		9		15	66
1993	14	15	21	3	6		6	65
1994	7	11	34	5	14	1	5	77
1995	5	5	14	5	5	5	10	49
1996	9	10	20	6	8		3	56
skupaj	283	295	426	38	84	16	41	1183

Število zapisnikov po avtorjih in vrsti zapisnikov predstavljam v naslednji tabeli.

Legenda:

A - zapisniki terenskih ogledov

T - topografska priloga

E - načrti

F - foto dokumentacija

B - dopolnilni zapisniki

D - časopisni članki

EE - zapisniki vizur

Zapisnikar	A	E	B	EE	T	F	D	skupaj
Borivoj Ladišič	112,5	117	201	34	77	16	34	591,5
Andrej Hudoklin	75,5	91	161,5		6		7	341
Zdravko Bučar	48,5	28,5	15	1	1			94
Tomaž Bukovec	14	14,5	30	3				61,5
Anton Tramte	9	18						27
Miha Rukše	6	9	2					17
Marko Pršina	6	6	1					17
Ivan Lukšič	3,5	5	3					11,5
Aleš Pršina	4	5	1					10
Matjaž Matko			6					6
Andrej Ravnohrib			4					4
Iztok Vilič	2	1	0,5					3,5
Marko Pavlin	1		1					2
Silvo Kristan	1							1
skupaj	238	295	426	38	84	16	41	1183

Število točk avtorjev glede na vrsto zapisnikov v obdobju od 1979 do 1996. Točkovanje je izvedeno po pravilniku katastra JZS, ki predvideva 3 točke za A zapisnik, 2 točki za načrt ter po 1 točko za vse ostale vrste zapisnikov.

Zapisnikar	A	E	B	EE	T	F	D	skupaj
Borivoj Ladišič	315	227	199	34	77	16	34	902
Andrej Hudoklin	220,5	180	161,5		6		7	575
Zdravko Bučar	145,5	57	15	1	1			219,5
Tomaž Bukovec	42	29	30	3				104
Anton Tramte	27	36						63
Miha Rukše	16,5	17	2					35,5
Marko Pršina	18	12	1					31
Ivan Lukšič	10,5	10	3					23,5
Aleš Pršina	12	10	1					23
Iztok Vilič	6	2	0,5					8,5
Matjaž Matko			6					6
Andrej Ravnohrib			4					4
Marko Pavlin	3		1					4
Silvo Kristan	3							3
skupaj	819	580	422	38	84	16	41	2002

Zadnji tabeli kažeta, da je le nekaj jamarjev prispevalo največji del zapisnikov. Sledi jim skupina, ki še zdaleč ni napisala vsega, kar ve o jamah ter še nekaj jamarjev, ki so le občasno oddali kakšen zapisnik. Natančen bralec bo opazil majhne razlike med podatki v tabelah, ki so nastale, ker posamezni zapisniki iz objektivnih razlogov niso bili točkovani.

Vsekakor je potrebno omeniti število novoregistriranih jam. Tako smo v obdobju 1979 - 1991 registrirali 188 jam, leta 1992 še dvanajst jam, leta 1993 deset jam, 1994 štiri jame, medtem ko leta 1995 nismo registrirali nobene jame, čeprav smo jih nekaj raziskali. Skupno smo torej registrirali 220 novih jam.

Borivoj Ladišič

POLHI V JAMAH

Prevotljeno kraško podzemlje je pomemben življenjski prostor polha, kar jamarji dobro vemo, še bolj pa polharji. Polh je pri nas splošno razširjen, vsi podzemski objekti so njegovo potencialno prebivališče, zato ga lahko ob raziskovanju jam z nekaj sreče tudi vidimo. V spominu mi ostaja nepozaben prizor iz Nevarnega brezna na Kunču, kjer sem v večernem mraku, na polici pod vhodom, opazoval živahno kolono polhov. Lažje kot polhe pa v jamah lahko opazimo sledi njihove prisotnosti. Dobro razpoznavni so njegovi iztrebki, še bolj pa polšje steze, ki so dobro vidne na belo zasiganih stenah kot ozke zablatene stečine. Polhi jih markirajo z urinom, da se lahko po njih gibljejo tudi v popolni temi. Ob obiskih jam bodite od sedaj pozorni tudi na takšne črte. Sam sem takšno videl le v Medvedovi jami na Pečkah (neregistrirana), iztrebke pa v Breznu XII zbora (5249), Jami za spomenikom (5160) in Jami pod Štalami (4003).

Ob dobrih polšjih sezonah polha ni težko videti, še manj pa jeseni slišati njegovo značilno kihanje in godrnjanje. Pogosto sem polhe videval ob jamskih vhidih, ko sem lovil netopirje pred jamami Jazbina (k.š.114), Levakova jama (517), Kostanjeviška jama (518), Jama v Hrvaškem gaju (6233), Ajdovska jama pri Nemški vasi (417) in Ajdovska jama na Radohi (6165).

Pri iskanju novih jam nam pogosto pomagajo polharji, saj se običajno za ozkimi vhodi polšen odpirajo podzemski objekti. Vrsto takšnih izkušenj poznamo z okolice Seča in Travnega dola, kjer je bilo pred nekaj leti s širjenjem odkritih več zanimivih brezen: Travni dol 4 (6223), Travni dol 5 (6224), Travni dol 6 (6225), Seč 2 (6218). Polharji so me nekajkrat presenetili tudi zaradi zapiranja vhodov v brezna, ki so jih spretno založili z debli ter pustili le manjšo luknjo, kjer so nastavljali pasti za polhe.

O povezanosti polhov z jamami so zgovorna tudi nekatera imena jam. Na Dolenjskem tako poznamo Krhnetovo polšno (k.š., 1545, Globodol), Polhovo jamo (k.š. 4893, Dvor), Polšje brezno (k.š. 5761, Podstenice), Pušino v Dolcih (k.š. 3944, Sinji vrh) in Tončikovo polšno (k.š. 1057, Globodol).

Za konec naj vas spomnim še na zanimivo zgodbo, ki jo je zapisal Tomaž Bukovec ob raziskovanju Svetokriškega brezna (Dolenjski kras 2). V brezno naj bi po pripovedovanju domačinov padel graščak z bližnjega gradu. Našli so ga šele potem, ko so polharji ujeli polha, kateremu je nesrečnik na rep privezal trak s svoje bogate obleke. Torej, dragi prijatelji jamarji, tudi vam lahko polhi rešijo življenje, zato v jamah pozorno opazujte. Hvaležen vam bom tudi za podatke o vaših opažanjih polhov, s katerimi bi lahko dopolnil seznam jam, kjer je že bila zabeležena njihova prisotnost.

Andrej Hudoklin